

ALS TOERIST IN EIGEN STAD

WANDELING

1

De binnenstad

EINDHOVEN
 in Beeld

VOORWOORD

‘Als toerist in eigen stad’ wil laten zien dat er in het centrum van onze stad gedurende de afgelopen twintig jaar heel veel veranderd is in de openbare ruimte. Allerlei bouwactiviteiten en bouwplannen hebben elkaar in rap tempo opgevolgd. Enerzijds staan er nu nieuwe gebouwen op plekken die twintig jaar geleden nog leeg waren. Anderzijds zijn veel bestaande gebouwen in diezelfde periode ‘herontwikkeld’: ze zijn verbouwd om een nieuwe functie te krijgen.

Eindhoven in Beeld heeft een inventarisatie gemaakt van deze veranderingen. De meest interessante ‘veranderplekken’ zijn opgenomen in een lijst. Op basis daarvan zijn er vijf wandelingen samengesteld, ieder van ongeveer één uur. Iedere wandeling voert door een deel van het centrum. Het bijbehorende wandelboekje vertelt over de veranderingen op de verschillende beschreven plekken. Foto’s uit het archief van Eindhoven in Beeld laten zien hoe het er ooit was. Speciaal voor deze wandelingen zijn veel nieuwe foto’s gemaakt.

Wij hopen dat veel Eindhovenaren aan de wandel gaan, met het boekje in de hand, als toerist in eigen stad.

Eindhoven, 1 januari 2024

De vrijwilligers van de Stichting Eindhoven in Beeld

*Alle boekjes zijn af te halen bij Eindhoven in Beeld
voor € 2,50 per stuk.*

Per set van vijf zijn de kosten € 10,-.

Openingstijden:

Elke werkdag van 11 tot 16 uur.

Het is ook mogelijk de boekjes te downloaden via onze website.

*Mocht u geen toegang krijgen via de QR-
code:*

*[www.eindhoveninbeeld-expo.nl/
stadswandeling/](http://www.eindhoveninbeeld-expo.nl/stadswandeling/)*

ALS TOERIST IN EIGEN STAD

We komen allemaal wel eens in het centrum. De een wat vaker dan de ander. Om er te winkelen, op weg naar het station of het stadhuis, op zoek naar een café of een terras. Daarbij nemen we meestal niet de tijd om te kijken naar veranderingen in het straatbeeld. Waarom zouden we ook: een straat verandert niet van de ene op de andere dag.

Maar het is zoals bij iemand die we dagelijks zien: van dag tot dag verandert er niet zoveel. Pas als we zo iemand langere tijd niet gezien hebben, merken we ineens dat hij/zij toch wel veranderd is. Laten we ons eens voorstellen dat we niet als vaste bezoeker door het centrum lopen, maar als een toerist. Zo'n toerist kijkt anders om zich heen. Laten we ons eens voorstellen dat deze toerist hier twintig jaar geleden voor het laatst rondgelopen heeft. Hij/zij zou verbaasd rondkijken naar alle veranderingen: bijvoorbeeld in de Nieuwe Emmasingel of in de Smalle Haven.

Vijf wandelroutes willen de 'toerist' hierbij helpen. Elke wandeling is beschreven in een boekje. Ieder boekje bevat een plattegrond met de route, en natuurlijk foto's van en verhalen over al die veranderingen.

De vijf wandelingen zijn:

- 1 De binnenstad
- 2 Het stationsgebied en DOMUSDELA
- 3 De Smalle Haven en de Stratumsedijk
- 4 De Bergen
- 5 Het Emmasingelkwadrant

Alle wandelingen beginnen op het voorplein van de Catharina-kerk.

De tekst in de wandelboekjes bevat veranderingen in het straatbeeld tot 1 januari 2024.

Per wandeling is een routeboekje beschikbaar met beschrijvingen en foto's van ieder van de stops onderweg.

De route van deze wandeling staat op de laatste pagina van dit boekje.

Deze wandeling start vanaf het voorplein van de Catharinakerk.

*Deze plattegrond is bedoeld als overzicht.
De wandelroute staat op de laatste pagina.*

1 HET VOORPLEIN VAN DE CATHARINAKERK

Foto Eib 13004: Het voorplein van de Catharinakerk tijdens het archeologische onderzoek, gefotografeerd vanuit een van de kerktorens.

Aan het begin van deze wandeling is dit meteen de plek waar een van de veranderingen in het centrum te zien is. Op het voorplein van de kerk (ook wel het 'bordes' genoemd) zijn begin 2022 nieuwe glasplaten aangebracht om beter te kunnen kijken naar de ondergrondse ruimte van de middeleeuwse Catharinakerk. Ook de bestrating van het bordes is vervangen. De vroegere gladde tegels hadden een te grote aantrekkingskracht op skaters. In 2002 vindt de voormalige stadsarcheoloog Nico Arts in een proefsleuf op het voorplein van de Catharinakerk enige menselijke resten. Een deel ervan blijkt van een ongeveer tienjarige

Foto EiB 53379 (): Het voorplein van de Catharinakerk, met inkijk-sleuven.*

jongen te zijn. Met behulp van DNA-techniek wordt Marcus van Eindhoven tot leven gebracht. Dit eerste resultaat leidt tot een uitgebreid archeologisch onderzoek voor de kerk waarbij de fundamenteën van het koor van de middeleeuwse voorganger blootgelegd worden. Binnen en buiten deze fundamenteën vinden de onderzoekers meer dan 750 (gedeeltelijke) skeletten, waarvan 80 met zekerheid uit de periode 1200 – 1350. Dat zijn spectaculaire resultaten! Na afronding van deze opgraving krijgt het plein een nieuwe inrichting. Daarbij worden kijksleuven in de grond aangebracht, zodat belangstellenden een klein deel van dit stukje Eindhovense geschiedenis kunnen bekijken.

In 2020 wordt het kerkgebouw zelf onderwerp van een discussie waarbij voor- en tegenstanders elkaar in de haren vliegen. Architect Winy Maas, door de gemeente aangesteld als supervisor

binnenstad, stelde voor te onderzoeken of het mogelijk is de kerk bovenop een ter plekke te bouwen appartementencomplex te plaatsen. De bedoeling van het idee is te voorkomen dat de kerk straks in het niet valt als er in de directe omgeving hoge woontorens gebouwd zouden gaan worden. Sommigen zien mogelijkheden voor een volledig nieuw soort icoon voor de stad, de meesten vinden het maar een slechte 1 aprilgrap.

Vanuit het voorplein van de Catharinakerk lopen we de Rechtestraat in, tot aan de Jan van Hooffstraat.

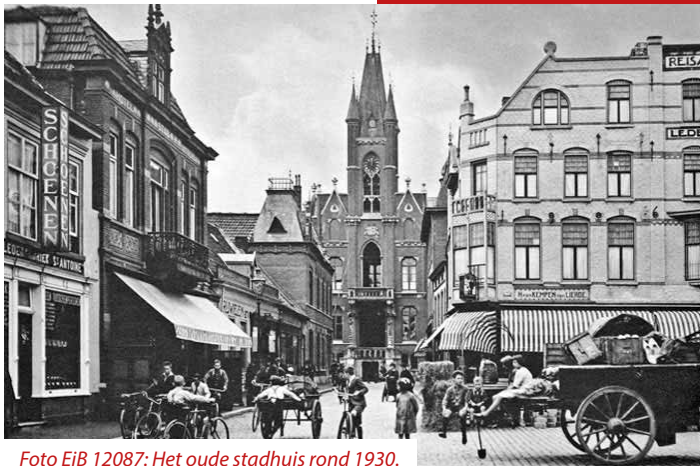

Foto EIB 12087: Het oude stadhuis rond 1930.

De op een na belangrijkste winkelstraat van Eindhoven heeft het maar moeilijk. Er staan veel winkelpanden te huur.

Volgens de makelaars heeft dat vooral te maken met het vertrek van de Hema naar het 18 Septemberplein. Er verdwijnt zo een belangrijke publiekstrekker en nieuwbouw zal voor de nodige overlast zorgen.

Maar er zijn ook lichtpuntjes. Hier en daar komen verborgen architectuurjuweeltjes weer tevoorschijn. Sinds 2001 kunnen we de oorspronkelijke voorgevel van Van Hout Ververgaard weer bewonderen: het fraaie metselwerk zat verstopt achter nietszeggende gevelplaten. Ook de originele glas-in-loodramen boven de deur en de luifels van het vroegere De Slegte-pand (hoek Hooghuisstraat) zijn weer zichtbaar gemaakt. Nu ook nog een

Foto EiB 53391 (): Een van de 'herontdekte' gevels in de Rechtestraat, huisnummer 44.*

beetje schoonmaken. Bij aandacht voor dit soort details wordt steeds gerefereerd aan een oude wond: de sloop van het oude stadhuis tegenover de Jan van Hooffstraat. In 2017 krijgt deze mispeer extra aandacht vanwege het 50-jarig jubileum van de sloop. Zelfs een nietszeggende kolom stenen tussen de winkels van Nelson en Kruidvat komt in het nieuws als laatste overblijfsel (een "gemene" muur) van het oude stadhuis.

Via de Jan van Hooffstraat lopen we naar de Markt.

Foto EiB 12375: De Markt met overdekte marktkramen.

In de loop van de tijd is het karakter van de Markt volledig veranderd. De wekelijkse markt is verdwenen. In plaats daarvan hebben terrasjes voor het uitgaanspubliek het plein in bezit genomen.

Foto EIB 54676 (): Frits Philips op de Markt.*

Staat er dan niets nieuws op de Markt? Toch wel: in 2007 verschijnt het standbeeld van Frits Philips op het bomeneiland. Bij de onthulling schrijft het Eindhovens Dagblad over de teleurstelling van de Philips-familie over de plaats van het beeld: "Iedereen die vanaf de Marktstraat, de Hermanus Boexstraat of de Nieuwstraat de Markt oploopt ziet eerst zijn achterkant. En dat vond ons opa niet zijn beste kant!"

Over de Markt lopen we naar de Marktstraat en vandaar naar het kruispunt Vrijstraat/Demer/Rechtestraat.

Foto EiB 22747: Het kruispunt Vrijstraat/Demer/Rechtestraat in 1949.

Op dit kruispunt stond het kolossale ex-V&D-pand.

In 2000 ziet de toekomst van de winkel er nog heel positief uit.

De directie kondigt in dat jaar een ingrijpende verbouwing aan:

“We gaan om te beginnen de tweede verdieping tot op het karkas

strippen en opnieuw inrichten”. Een vooruitziende blik! In 2015

sluit V&D de deuren. Als in 2017 ook Hudson Bay zich terug-

trekt als overnamekandidaat wordt het idee gelanceerd om het

gebouw geschikt te maken voor bewoning. Al die tijd staat het

voormalige warenhuis leeg, op enkele tijdelijke activiteiten na.

In 2018 valt het besluit: de sloopkogel gaat door het gebouw.

Alleen het betonnen skelet blijft staan.

Dat skelet wordt opnieuw aangekleed, een metamorfose van

20 miljoen! Het gebouw verdwijnt achter de steigers en een

deel dat tegenover de ex-Vijksteeg ligt wordt helemaal gesloopt. Komt er op die plek een hoge woontoren? In 2021 is het afbreken afgerond en is de enorme glazen gevel gereed. De eerste winkel (Costes) is geopend op 17 maart 2022

Scan deze QR-code voor een korte film over de sloop van de V&D-winkel:

Vanaf het kruispunt lopen we de Demer in.

Foto Eib 53390 (): De nieuwe gevel van het ex-V&D-pand.*

Foto Eib 1874: De Demer in 1961.

In de jaren na de Tweede Wereldoorlog werd deze winkelstraat herbouwd: een complete straat met nieuwe winkels in plaats van de oude bebouwing die verwoest werd tijdens het Sinterklaas-bombardement van 1942. Iedere middenstander had zijn eigen architect, maar die werkte onder supervisie van de stadsarchitect Van der Laan. Zo zien we nu gevels in de stijl van de Wederopbouwarchitectuur, als we niet naar de etalages, maar naar boven kijken. In de loop van de jaren zijn al die zelfstandige winkeliers beetje bij beetje verdwenen. Ze werden vervangen door filialen van grote ketens. In 1966 veranderde de Demer ook op een ander punt:

Scan deze QR-code voor een korte film over herbouw van de Demer:

Foto EiB 53380 (): Een van de bijzondere gevels aan de Demer, nr. 31-33.*

de auto werd verbannen en zo ontstond er een voetgangersgebied. In 2020 wordt gewerkt aan de vergroening van de straat, vooruitlopend op de nieuwe bestrating, die gepland staat voor 2024. De rode steentjes voldoen niet meer: na 25 jaar zijn ze versleten en, wat belangrijker is, ze passen niet meer bij het imago van het moderne Eindhoven. De zoektocht naar “Wat dan wel?” is niet eenvoudig. De eerste teststroken leveren in 2018 verdeelde reacties op. Het valt ook niet mee om een steen te vinden “met Eindhovens DNA”. Uiteindelijk valt de keuze op een combinatie van een soort beton en kleurige steentjes. In 2023 is de uitvoering begonnen.

6 HET 18 SEPTEMBERPLEIN

Foto EiB 38885: Het 18 Septemberplein in 1954.

De Demer komt uit op het 18 Septemberplein. De verbouwing van deze ruimte tussen de Demer en de Bijenkorf heeft hier veel veranderd. Het begint met het besluit hier geen verkeer meer te laten rijden. Maar tussen dat besluit en de opening van het nieuwe plein liggen tien lange jaren. In maart 2000 maakt de Italiaanse architect Fuksas het ontwerp voor het plein met de overkapping tussen Piazza en Bijenkorf en met de toegangshellingen naar de ondergrondse fietsenkelder. De (ooit tijdelijke) achthoekige dagwinkeltjes verdwijnen. Na veel discussie wordt het ontwerp

van Fuksas op één punt aangepast: de Blob moet een paar meter achteruit. De verbouwing kan beginnen en alles moet in 2007 klaar zijn. De vondst van ondergrondse restanten van de “Woenselse Poort” zorgt voor de nodige vertraging. De overblijfselen van de vroegere noordelijke stadspoort liggen precies op de plek waar een van de toegangen tot de fietsenkelder moet komen. De

Scan deze QR-code voor een korte film van de herinrichting van het 18 Septemberplein:

archeologische resten worden uiteindelijk op een andere plek in de nieuwe fietsenkelder

opgebouwd, zodat de geschiedenis van de Woenselse Poort zichtbaar blijft. De opening van het nieuwe plein kan daardoor pas plaatsvinden in 2009.

Het is een Italiaans stukje Eindhoven geworden. Naast de Italiaan Ponti (architect van de Bijenkorf) drukt nu ook zijn landgenoot Fuksas zijn stempel op het plein met de vernieuwde Piazza, de grote luifel en de Blob. De derde Italiaan staat er nu wat weggeschoven bij. Het is de beeldhouwer Mario Negri die de beeldengroep ontwierp die oorspronkelijk op het binnenplein van de oude Piazza stond. Zijn werk is nu verhuisd naar de andere kant van de Bijenkorf.

Foto EiB 53378 (): Het 18 Septemberplein.*

Al vrij snel na de oplevering van het plein komen er klachten: de bestrating ligt los, het regenwater lekt de fietsenkelder in en de fonteintjes veroorzaken grote plassen water. Later, in 2018 zijn veel tegels op het plein kapot, ook enkele grote lichttegels. Het plein ligt er vies bij. Het Eindhovens Dagblad kopt: "Hier is zowat alles fout gegaan wat fout kan gaan bij de aanleg van een plein". De problemen bij de vernieuwing van het 18 Septemberplein lijken verdacht veel op die bij de inrichting van het Catharinaplein. Het inrichten van een plein is geen eenvoudige klus.

Foto EIB 38815: De Piazza rond 1975 met het beeld van Mario Negri en het 'Schoorsteenplastiek' van Frans Gast.

Aan de panden aan beide zijden het 18 Septemberplein is in de afgelopen twintig jaar heel wat gesleuteld. Maar één gebouw is al die tijd uiterlijk onveranderd gebleven: De Bijenkorf. Die winkel staat er sinds 1969. Ook al gaan er tussen 2014 en 2016 vijf vestigingen elders in het land dicht, Bijenkorf Eindhoven is gebleven, zij het nog steeds zonder vierde verdieping, waarvan de buitenmuren al meteen bij de bouw opgetrokken waren.

Daarnaast staat het Piazza Center. Alles behalve het betonnen skelet is in 2002 gesloopt, om vervolgens een volledig nieuw winkelgebouw te ontwikkelen: vier verdiepingen met winkels en

Foto EiB 53377 (): De ingang van de fietsenkelder.*

daarboven twee lagen kantoren. De gemeente is niet tevreden over de buitengevel van het kantoorgedeelte: “Een goedkope uitstraling”. Er is ook de nodige kritiek op de constructie van de enorme luifel tussen Piazza en Bijenkorf. Maar bij de opening in 2004 zijn winkeliers en klanten enthousiast. Later komen er klachten: “een tochtgat”, “geen prettige plek om te verblijven”. In 2017 volgt dan ook een stevige opknapbeurt: grote ramen tegen de tocht en meer sfeer in het gebouw.

In 2016 begint de verbouwing van de C&A-winkel. Niet alleen de buitenkant wordt gemoderniseerd maar ook binnen verandert er veel. De Hema wordt de nieuwe buurman van C&A. Na een verblijf van 90 jaar in de Rechtestraat trekt de Hema een nieuw jasje aan op het 18 Septemberplein.

We lopen nu naar de Blob.

Foto EiB 11345: Linksvoor de Nieuwe Emmasingel, waar nu de Blob staat.

De overgang van het 18 Septemberplein naar de Nieuwe Emmasingel wordt gevormd door de Blob. Vanaf het begin van de plannen voor het Admirantgebied ligt er het idee van een “horeca- en marktgebouw van metaal en glas, een soort overdekte bazaar”.

De term “Blob” bestond toen nog niet, men noemde het “Entreegebouw”, dus bedoeld om het kooppubliek van het 18 Septemberplein naar het Admirantgebied te leiden. Daartoe moest het welbewust uitsteken over het 18 Septemberplein. Vanaf het begin bestaat hier veel weerstand tegen. Tegenstanders willen voorkomen dat de Blob het zicht op de Lichttoren belemmert. De Blob moet vijf meter achteruit. Niet alleen de plaats maar het hele ontwerp levert felle discussies op tussen voor- en tegenstanders.

Foto EiB 54677 (): De Blob met rechts de Emmasingel.*

De ex-voorzitter van de gemeentelijke Monumentenstichting schrijft met hoofdletters in de krant: “De Blob moet er NIET komen”. Maar het hoofd Cultuur van diezelfde krant houdt een vurig pleidooi vóór de Blob. Architectuurcriticus Manders noemt de Blob in 2010 een “dieptepunt”. Maar zie, tien jaar later is wel duidelijk dat de Blob een positief onthaal gekregen heeft van de Eindhovense bevolking. Misschien is het sentiment nu weer wat te veel de positieve kant op gestuiterd als het Eindhovens Dagblad schrijft: “Blob streeft het Evoluon voorbij als icoon van de stad.”

Foto EiB 13390: Het Cityplan van Van den Broek en Bakema.

De felle discussies over de Blob doen denken aan de verhitte betogen van voor- en tegenstanders van het Cityplan dat 50 jaar geleden voor enorme beroering zorgde. Het belangrijkste onderdeel van dat plan was een 400 meter lang en 60 meter hoog 'ruggengraatgebouw' dat in de plaats moest komen van een groot deel van de binnenstad.

Het ontwerp was van de hand van de Rotterdamse architecten Van den Broek en Bakema, maar de achterliggende visie was die van het gemeentebestuur. Die vond dat er in Eindhoven geen sprake was van een historisch gegroeide binnenstad. Dus bestond hier de mogelijkheid voor radicale modernisering. De gemeenteraad gaf in 1969 zijn goedkeuring aan het plan, maar de contro-

verse tussen voor- en tegenstanders bleef bestaan. Initiatieven van burgergroepen dwongen alsnog inspraak af. Uiteindelijk sneuvelde het plan in 1971. De uitspraak “Van het plan-binnenstad kunnen we alleen maar hopen dat het nooit-ofte-nimmer wordt uitgevoerd. Het is een statusplan in zijn slechtste vorm” is dus niet een onderdeel van de huidige discussies over alle hoogbouwplannen. Daarin staan voor- en tegenstanders van woontorens van meer dan 100 meter hoog lijnrecht tegenover elkaar. Destijds hebben de tegenstanders gewonnen.

We lopen door de Nieuwe Emmasingel.

10 HET WINKELGEBIED

Nog meer dan het 18 Septemberplein is het gebied rond de Nieuwe Emmasingel volledig van gedaante veranderd in de periode 2000 – 2023. Vóór 2000 was het niet veel meer dan de achterkant van de Demer en de Vrijstraat met een grote parkeerplaats voor het Philipspersoneel. Maar de parkeerplaats is volgebouwd en het oude hoofdkantoor van Philips “de Bruine Heer” herontwikkeld.

De feitelijke bouwwerkzaamheden starten met de sloop van het Philipskantoor dat dwars op de Emmasingel stond. Daarna (2003) wordt de ondergrondse parkeergarage gebouwd. Vervolgens gebeurt er lange tijd niets: de economische omstandigheden werken niet mee. Zo wordt er vergeefs gezocht naar een exploi-

Foto EiB 18619: Het winkelgebied Admirant in aanleg. Midden boven zien we het tracé van de oude Vijksteeg richting de Vrijstraat.

tant van de geplande megabioscoop. Het ideaal om bijzondere winkels in het Admirantgebied te krijgen lukt niet echt. Het is toch vooral meer van hetzelfde: veel schoenwinkels en modezaken. Uiteindelijk openen de winkels aan de Nieuwe Emmasingel hun deuren in 2009. De grote Eindhovense boekhandel Van Piere verhuist van de Heuvel naar de Nieuwe Emmasingel. Maar de winkeliers hebben het niet gemakkelijk. Valwinden die door de Admiranttoren veroorzaakt worden maken het buitengewoon onplezierig om door de winkelstraat aan de voet van de toren te lopen. Klanten blijven weg, winkeliers klagen steen en been. Als oplossing wordt een transparante overkapping ontworpen, op elf meter boven het straatniveau. Ook op dit punt veroorzaken bezwaren de nodige vertraging. Pas in 2015, tien jaar na de bouw van de Admiranttoren, is de overkapping klaar.

Foto EiB 53462 (): De Nieuwe Emmasingel.*

Bij de bocht naar links in de Nieuwe Emmasingel lopen we naar rechts, tot we bij de Emmasingel uitkomen, aan de voet van de Admirant.

Foto EIB 1305: Ongeveer op de plek van "J. de Heer Textiel" staat nu de Admirant.

De Admirant vormt het hoogtepunt van de nieuwe bebouwing in dit gebied. In het eerste plan (1998) is de toren nog van bescheiden hoogte, maar die wordt al snel opgetrokken tot 105 meter. Na de start van de bouw in 2003 ligt het werk gedurende één heel jaar stil. De economische crisis maakt dat steeds meer aspirant-kopers afhaken. De vertraging wordt overigens ook veroorzaakt door een bezwaar van enkele bewoners van de Regent, de collega-woontoren aan de overzijde van de Emmasingel. Die vinden het namelijk niet prettig dat de Admirant hun uitzicht in de richting van het station belemmert. Ook komt er bezwaar van

de kant van de horecaondernemers op de Markt. Zij vrezen dat de nieuwe woontoren een schaduw gaat werpen over de Markt, waar hun gasten graag op de terrassen van het zonnetje komen genieten. Gelukkig blijft er genoeg zon over voor de terrassen.

Foto EiB 53384 (): De Admirant, gezien vanaf de Emmasingel.*

We lopen naar links over de Emmasingel tot aan de schoorsteen van het eerste Philipsfabriekje.

Foto EiB 11332: Het oude Philipsfabriekje en een DAFje voor de deur!

Aan de voet van de Admirantstoren staat het oude fabriekje van Philips. Er bestaan al langer plannen om ergens een museum over de geschiedenis van Philips te openen. Misschien in de Lichttoren of in het Evoluon. Die plannen gaan niet door. Sinds 2002 organiseert de stichting "Kunstlicht in de Kunst" tentoonstellingen in het oude Philipsgebouwtje. Tegelijkertijd beheren ex-Philipswerknemers als vrijwilligers schatten uit het Philipsverleden in een achteraf onderkomen op het industrieterrein De Hurk. Dat moet anders, vindt ook Philips zelf. Vanaf 2007 wordt duidelijk dat het oude fabriekje onderdak gaat bieden aan het nieuwe Philipsmuseum, maar dan wel in een modern jasje.

We lopen een stukje verder over de Emmasingel: meteen na het oude Philipsfabriekje naar links, om het gebouw heen, en komen dan weer uit op de Nieuwe Emmasingel. Aan onze linkerhand: de nieuwe aanbouw van het Philipsmuseum.

Na drie jaar vertraging is het nieuwe museum klaar in 2012. Het beeld van het Lampenmaakstertje (een cadeau uit 1966 van de gepensioneerden aan het Philipsbedrijf) krijgt een mooi plekje bij de ingang. De oorspronkelijke plaats van het beeldje aan de voet van de Lichttoren past niet meer nu Philips dat iconische gebouw verkocht heeft.

*Scan deze QR-code
voor een korte film over
het Philipsmuseum:*

Foto EiB 53383 (): Het Lampenmaakstertje in het Philipsmuseum.*

Bij het Lampenmaakstertje slaan we rechtsaf richting de Vrijstraat. In de Vrijstraat slaan we rechtsaf.

Foto EiB 1334: Het Rembrandt Theater in 1949.

Even verderop in de Vrijstraat wordt in 2009 een bijna honderdjarige bioscoop afgebroken. Sinds 1927 trok het Rembrandt Theater volle zalen, maar het bedrijf raakt in 2004 in financiële problemen. Na de afbraak is hier in 2010 een nieuw appartementencomplex gebouwd. Voor de 61 woonstudio's, 13 appartementen en 2 lofts was volop belangstelling, maar met de winkelruimte op de begane grond wilde het eerst niet zo vlotten.

Foto EiB 53463(): Nieuwbouw op de plek van het Rembrandt Theater.*

*De Vrijstraat uitlopend komen we op de Keizersgracht.
Daar slaan we linksaf.*

Foto EiB 14565: Het voormalige postkantoor aan de Keizersgracht in 1909.

Op de hoek van de Keizersgracht en de Vrijstraat staat sinds 1909 “De Stadspoort”, waar tientallen jaren het Eindhovense postkantoor gevestigd was. Het gebouw heeft in 1984 ternauwernood serieuze sloopplannen overleefd. Maar in 2014 worden er luxe appartementen in gebouwd die volledig gemeubileerd verhuurd worden aan short-stay-huurlers. De buitenkant blijft onaangetast maar binnen is het gebouw behoorlijk op de schop gegaan.

Foto EiB 53386 (): Detail van het gebouw 'De Stadspoort'.*

*We lopen verder over de Keizersgracht tot aan het
Hooghuis.*

Foto EIB 23243: Het Hooghuis.

Het Hooghuis is in 1972 verrezen op de plek van de noodwinkels die na de Tweede Wereldoorlog aan de Hooghuisstraat gebouwd werden. In vergelijking met de twee fraaie gevels van de monumentale burens (links het voormalige postkantoor en even verderop rechts het pand 'De Keizer') vinden veel Eindhovenaren het Hooghuis maar een lelijk nieuwbouwproduct. Na een periode van leegstand is het pand van binnen gestript en opnieuw ingericht. Van buiten blijft het een gebouw zonder veel uitstraling.

Foto EiB 53387 (): De engel bovenop de sculptuur voor het Hooghuis.*

Voor het Hooghuis staat de sculptuur “Zonder titel” van Rudi van der Wint, met helemaal bovenop de figuur van een engel. Mensen met de nodige fantasie dachten daarboven een duif te zien. Zo werd al snel de vergelijking gemaakt met de paal van het schuttersgilde waar een kleiduif op bevestigd is. Wie het laatste stukje van de vogel afschoot mocht zich koning noemen. Wie dat drie opeenvolgende jaren presteerde werd ‘keizer’. Tegenover de plaats van het beeld woonde ooit Driek van Mierlo, die rond 1875 als lid van het Sint Sebastiaans gilde op die manier ‘keizer’ werd. De Keizersgracht zou zijn naam gekregen hebben als herinnering aan die gebeurtenis. Logisch dat de huidige sculptuur in verband gebracht wordt met keizer Driek: bovenop de paal zit een duif ...

Foto EIB 13141: Het pand 'De Keizer' rond 1960.

Drie huizen verder, op nummer 17, vinden we het statige pand 'De Keizer'. Rond 1935 werd het bewoond door de familie Verhagen Cox. Later was het de kapitale villa van de familie Vlijminckx. Maar het is al lang geen woonhuis meer. In de jaren 1960/70 houdt de deftige bank Van Lanschot hier kantoor. Op de bovenverdieping vestigt de Bondsrepubliek Duitsland een consulaat. Dat was destijds te zien aan het officiële schild dat aan het balkonhek bevestigd was. In 2017 wordt het pand aangekocht door de studentenvereniging Demos. Hopelijk gaan zij net zo goed met dit bijzondere gebouw om als de vele eigenaars voor hen.

Foto EiB 53385 (): Het pand 'De Keizer', nu met het Demos-schild.*

Op de hoek van de Keizersgracht/Kerkstraat slaan we linksaf, en lopen de Kerkstraat in.

Foto EIB 12556: De Kerkstraat met verderop links de toren van de synagoge.

De Kerkstraat is de afgelopen jaren regelmatig in het nieuws: hoe moet het fietsverkeer hier door de binnenstad geleid worden? Al in 2007 wil de Fietzersbond een scheiding tussen voetgangers en fietsers in plaats van het bestaande “punaisepad”. Het blijft een probleem.

In 2013 wordt tegenover de zijingang van de Sint Catharinakerk een monument onthuld ter herinnering aan de synagoge die hier tot 1959 stond. Dit gebouw uit 1866 moest verdwijnen vanwege de destijds voorziene verbreding van de straat. De onthulling in 2013 is tevens de afronding van het project “Struikelstenen” in Eindhoven. Op dat moment waren er 240 steentjes geplaatst bij

Foto EiB 53388 (): Kerkstraat met het 'punaisepad'.*

huizen waar Eindhovense Joden woonden die tijdens de Tweede Wereldoorlog vermoord zijn. Zie over dit onderwerp ook wandeling nr. 4 'De Bergen', stop nummer 10.

Even verderop ligt aan de rechterhand het voorplein van de Catharinakerk. Daar eindigt deze wandeling.

Vanaf het Catharinaplein kunnen nog vier andere wandelingen gemaakt worden door andere delen van het centrum van Eindhoven.

*Het is ook mogelijk om rondgeleid te worden door een gids.
U kunt zich dan individueel of als groep aanmelden op:
rondleidingen@eindhoveninbeeld.com*

*De wandeling start om 11.00 uur vanaf het voorplein van de
Catharinakerk en duurt ongeveer één uur.*

*Aan de wandelingen kunnen maximaal 10 personen
deelnemen. De kosten bedragen € 5,- per deelnemer.*

*Kijk voor de routes, data en tijden op:
[www.eindhoveninbeeld-expo.nl/
stadswandeling/](http://www.eindhoveninbeeld-expo.nl/stadswandeling/)*

Naast deze wandelingen heeft Eindhoven in Beeld ook een ander project georganiseerd: "De Parels van Eindhoven".
Voor meer informatie hierover ga naar parels040.nl

COLOFON

Dit boekje is een uitgave van Eindhoven in Beeld ©

Met dank aan:

Gemeente Eindhoven (drukwerk)

Studio 040 (filmmateriaal)

Betrokken vrijwilligers van Eindhoven in Beeld:

Rob van Brunschot (teksten)

Hetty de Groot (alle foto's met (*))

Hans Michels (taalcorrectie)

John Muermans (film/video)

Marjolein Versfeld (ontwerp boekjes)

Stichting Eindhoven in Beeld

Gasfabriek 4

5613 CP Eindhoven

tel.: (040) 2116072

info@eindhoveninbeeld.com

www.eindhoveninbeeld.com

